

Konstnärernas Riksorganisation.

Till

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se
lars.mattisson@regeringskansliet.se
mats.n.andersson@regeringskansliet.se.

Remissyttrande över promemorian ”Ändrade regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt” (Fi2025/02219)

Konstnärernas Riksorganisation företräder 3 500 yrkesverksamma bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare i Sverige och är den fackliga organisationen för konstnärerna.

Konstnärernas Riksorganisation har fått tillfälle att lämna synpunkter över promemorian **Ändrade regler om fördelning av avdrag för mervärdesskatt** och vill med anledning av detta anförda följande.

Inledning

Promemorian innehåller förslag om att ändra mervärdesskattelagens regler om fördelning av avdrag för ingående mervärdesskatt (”moms”) inom så kallad blandad verksamhet. Ändringarna syftar till att anpassa mervärdesskattelagens regler till rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt, (”mervärdesskattedirektivet”).

Promemorians förslag medför ändringar av hur avdrag för ingående moms på gemensamma kostnader ska fördelas vid så kallad blandad verksamhet, dvs. verksamhet som består av både momspliktiga transaktioner och transaktioner som inte medför avdragsrätt. Beskattningsbara personer som endast bedriver momspliktig verksamhet och har full avdragsrätt för moms berörs inte av de nya reglerna. Omsättning föreslås bli den huvudsakliga metoden för fördelning av momsavdrag samtidigt som specifika undantag föreslås för fastighetsrelaterade kostnader, vissa finansiella verksamheter samt för transaktioner mellan förbundna parter.

Beskrivning av konstnärernas verksamhet

Majoriteten av bild- och formkonstnärerna bedriver sin verksamhet som enskilda näringsidkare eller har eget aktiebolag utan anställda. Konstnärerna är normalt sett inte momsregistrerade om deras omsättning hamnar under fribeloppet för försäljning av egna konstverk. Däremot är de

momsregistrerade om de har en årlig omsättning som överstiger fribeloppet eller har annan momspliktig försäljning av varor eller tjänster, till exempel gestaltningsuppdrag, formgivningsuppdrag eller försäljning av föreläsningar. Vissa konstnärer har blandad verksamhet i momshänseende, där den momsfria verksamheten till exempel kan bestå av momsfri försäljning av egna konstverk under fribeloppet eller momsfria intäkter för konstnärliga framträdanden.

Bild- och formkonstnärernas intäkter kan variera betydande under året och mellan åren, även mellan momspliktig och momsfri verksamhet, vilket kan medföra osäkerhet när det gäller att beräkna fördelning av gemensamma kostnader med omsättning som grund. Dessutom när konstnärer som har blandad verksamhet i momshänseende tillämpar omsättning som fördelningsgrund, torde normalfallet endast vara en fördelning av ingående moms för samtliga gemensamma kostnader i verksamheten.

Synpunkter på promemorian

Huvudregeln i 13 kap. 29 a – e §§ ML

Omsättningsmetoden föreslås bli den nya huvudregeln för att fördela ingående moms på gemensamma kostnader i en blandad verksamhet.

Enligt den föreslagna regeln i 13 kap. 29 a § tredje stycket ML ska emellertid en beskattningsbar person som har flera olika verksamhetsgrenar fastställa en avdragsgill andel för varje verksamhetsgren. Detta innebär att företag som har flera olika verksamhetsgrenar med blandad verksamhet kommer att behöva fastställa en avdragsgill andel för varje verksamhetsgren och sannolikt även en ytterligare fördelning för kostnader som avser företaget som helhet. Det kommer också att behöva göras en individuell bedömning av samtliga momsbärande leverantörsfakturer, eftersom det måste bedömas till vilken verksamhetsgren som kostnaden hänför sig och vilken fördelning som ska tillämpas för den enskilda fakturan. Detta är en bedömning som svårigen kan automatiseras utan i många företag kommer att behöva göras manuellt på fakturanivå. Detta riskerar att medföra en ökad administration för många företag med blandad verksamhet och som idag endast tillämpar en enda fördelning för samtliga gemensamma kostnader i verksamheten. Konstnärernas Riksorganisation anser att det inte är rimligt att mindre företag ska behöva tillämpa flera olika fördelningar för gemensamma kostnader i verksamheten, eftersom det kommer att medföra en oproportionerligt stor ökning av de administrativa kostnaderna i förhållande till syftet med reglerna.

Mot bakgrund av det ovanstående avstyrker Konstnärernas Riksorganisation förslaget om att det ska bestämmas en andel för varje verksamhetsgren. För det fall Regeringen ändå anser att regeln ska införas, anser Konstnärernas Riksorganisation att det är angeläget att tillämpningen av regeln begränsas så att den inte omfattar mindre företag.

Konstnärernas Riksorganisation anser också att begreppet "verksamhetsgren" behöver förtydligas. I dagsläget saknas en definition av begreppet i både mervärdesskattedirektivet och mervärdesskattelagen, vilket riskerar att leda till betydande tillämpningssvårigheter och bristande förutsägbarhet i beskattningen.

Undantagen i 13 kap. 29 f – m §§ ML

Undantagen innebär ett antal avsteg från huvudregeln med omsättningsmetoden. I de fall undantagen blir tillämpliga medför det på motsvarande sätt som vid flera verksamhetsgrenar att de berörda företagen behöver tillämpa olika fördelningar för olika typer av kostnader, vilket riskerar att medföra en betydande ökning av administrationen kring momshanteringen för berörda företag.

Som exempel medför de föreslagna reglerna att en konstnär som bedriver blandad verksamhet och äger en byggnad där den blandade verksamheten bedrivs, tvingas att fastställa och tillämpa en fördelning baserad på yta för de kostnader som avser själva byggnaden och därtill minst en fördelning baserad på omsättningsmetoden för övriga kostnader. Samtliga leverantörsfakturer behöver i så fall bedömas på fakturanivå, vilket kommer att medföra ökade administrationskostnader för momshanteringen. Även i denna del riskerar utredningens förslag att medföra en oproportionerlig ökning av administrationskostnaderna i förhållandet till syftet med reglerna.

Mot bakgrund av det ovanstående avstyrker Konstnärernas Riksorganisation förslaget om att införa undantag till huvudregeln. För det fall Regeringen ändå anser att undantagsreglerna ska införas, anser Konstnärernas Riksorganisation att det är angeläget att tillämpningen av undantagen begränsas så att undantagen inte omfattar mindre företag.

Sammanfattning

Konstnärernas Riksorganisation

- anser att översynen i grunden är välkommet men vi ser flera risker med förslaget.
- avstyrker förslaget om att det ska bestämmas en andel för varje verksamhetsgren. För det fall Regeringen ändå anser att regeln ska införas, anser Konstnärernas Riksorganisation att det är angeläget att tillämpningen av regeln begränsas så att den inte omfattar mindre företag.
- avstyrker förslaget om att införa undantag till huvudregeln. För det fall Regeringen ändå anser att undantagsreglerna ska införas, anser Konstnärernas Riksorganisation att det är angeläget att tillämpningen av undantagen begränsas så att undantagen inte omfattar mindre företag.

Stockholm den 26 februari 2026

Konstnärernas Riksorganisation

Eva Månsson

Verksamhetschef